

Tractatus de episcopo

Illustrissimi. J. A. monarchedo. Joan. Bertachini de Firmo
Tractatus de ep̄o ecclesiastice facultati
admodū cōueniēs. Nuperrūne baud mo
diciis mēdis eradicaſis veritati restitu
tus: cui nō incōmoda sunt annexa sum
maria. Preposito p̄tili Repertorio spe
ciales totius Trac. sentētias indicāte.

I 5 3 3

ep̄o la comp.

Tractatus pusillus de epō
domini Joānis Bertachini de firmo
quatuor libros cōtinens plene tractā-
tes ad quid/quando/vbi/et a quibus
creatur episcopus.

Preludia:

- 1 Petrus apłs Antiochenā prim⁹
rexit ecclesiam vbi ⁊ christianorum no-
men exortum.
- 2 Jacobus iustus primus in hierosoly-
mis episcopus fuit.
- 3 Matthias prim⁹ presbyter ordinatus.
- 4 Epī apłorū loco fuerūt successi.
- 5 Prelatorū ordo triplex pri⁹ institutus.
- 6 Civitas metropolitana que dicat.
- 7 Pontifex qui ⁊ sacerdotū princeps seu
sacerdos summ⁹ vel pōtifex maximus
dicitur: sup omnes esse putatur.
- 8 Clericus vnde dicatur ⁊ quare.
- 9 Clericorum species quot ⁊ que.
- 10 Ep̄s est diocesis sue caput cuius mem-
bra sunt subditi.
- 11 Ep̄s iurisdictionē nō pdit legato cardi-
nali in suā adueniente prouinciā.
- 12 Archiep̄s dicitur ordinarius ep̄orū in sua
prouincia existentium.
- 13 Episcopus in sua diocesi pōtifex ⁊ sacer-
dos summus dici potest.
- 14 Epī appellatione qui possunt venire.
- 15 Sacerdotis nomine qui veniāt.

Quintidies du-

centesimo tertio anno
secundo regnante Ti-
berio Cesare legim⁹
cruci affixū dominus
nostrū Iesum xp̄m. q̄
vivens in humanis
sacerdotes instituit apostolos suos: et
eorū principē Petrum dū dixit. Tu es
petrus ⁊ sup hāc petra edificabo eccle-
siā meam. xxi. dist. in nono. ⁊ se. l. dist. cō-
siderādū. xxiij. q. i. manet. ⁊. c. q̄b̄c̄m. 3
vel verius cū dixit. Petre si diligis me
pascue oues meas. c. significasti. de elec.
⁊ glo. in. d. c. in nono. ⁊ probatur in epi-
stola. i. c. clerico. Apostoli vero cū essent
duodecim in multa messe pauci roga-

Trac. de epō

tas fuit dominus messis vt mitteret
operarios in messem suā quo factum
fuit septuagintaduo discipuli sint su-
peradditi. quorum typum seu figuram
gereret presbyteri per diuersas ciuita-
tes et orbis loca disp̄s. d. c. in nono. in
fi. Sic constat in nono testamēto fuisse
primus institutum ordinem sacerdo-
talem. quem etiā fuisse in testamento
veteri nō negamus q̄ legimus Moys-
sem ⁊ Aaron cū filijs ei⁹ primos fuisse
sacerdotes ⁊ deo optimo maximo insti-
tutos. xxi. dist. in princ. xxiij. dist. sa-
cro sancta. Exodi. xxxi. c. **P**etrus au-
tem princeps apostolorum ordinatus
primam apud Antiochos sedem loca-
uit. quē septē annos sub nomine Chri-
sti suo titulo gubernauit. Vbi primum
nomen christianorū fuit exortum: vt le-
gitur in. d. c. sacro sancta. xxi. dist. ⁊. vij.
q. i. mutationes. **F**ideles enī prius
discipuli dñi nostri Iesu christi vel fra-
tres appellabātur. postea vero congre-
gato apostolorū concilio in antiochia
apud eorum principem ⁊ eius manda-
to xp̄iani a Christo ex ipsorum decreto
appellati decetero extiterunt. Petrus
igitur a domino Iesu per angelum ius-
sus. vt romanam superstitionem peri-
meret Antiochenis Ignatium dimisit
episcopū. ipse vero romā contēdit vbi
annos. xv. menses. vij. dies. viij. cathe-
dram regens episcopalem tandem fe-
ritate Neronis romanā sedem suo san-
guine martyrioz p̄secrauit āno. xxxix.
post obitum Christi. cum quo Paulus
vas electionis anno primo dominice
passionis cōuersus eadem die pro chri-
sto sanguinem fudit. xxi. dist. inc. huius
xxij. dist. inc. sacro sancta. ij. q. vij. beati.
Primum episcopū legimus fuisse
Jacobum qui iustus dicebatur a Pe-
tro Jacob ⁊ Joanne apostolis in hie-
rosolymitana ecclesia institutus. lxxv.
dist. inc. porro. de consecra. dist. i. Ja-
cobus frater. **P**ostea hō Matthias
fuisse primum presbyterum ordinatū
refert Ildorus. xxi. distinct. clerico. in
princ. cum glo. Videns autem Petrus
christianarū omnium custos in singulis
ciuitatibus ad veram fidem conuersis
do. Berta. **B**

De causa formali & effectu degradationis. Fo. cxxxv.

Dy. in. l. si pater. de manum. venditio. Cy. & Bal. in. d. l. mandatum. & l. si mandassem. & ibi Bar. ff. eo. tit. & l. si procurator. & ibi glo. Bar. & doc. ff. de procuratoribus. Bar. in. l. si quis mihi. §. sine. de acqui. her. di. Marti. syl. in. consi. factū tale est. Petrus de ponte & c. glo. in. c. j. de renuntia. & in. c. quāuis. de procuratoribus. in. vj. Bal. in. addi. Spe. eo. tit. ver. quando reuocatur. qđ intellige maxime ne soluat procurator a debitorē creditoris. vt per Bar. in. l. si non for. §. qui filio. ff. de conditio. indebi. item intellige qđ fiat notificatio per edicta in locis publicis affixa fm Bal. in. d. l. mandatum. vlti. col. videlicet quando persona est incerta. alis ei debet notificari fm Bar. in. l. qui hominē. §. si titius. ff. de sol. item debet fieri talis notificatio iudici & parti ante conclusum in causa non post quo casu; valet sentētia. c. auditis. de procur. & Joan. de pra. in. l. ante litez. iij. colū. ff. de procurato. & Ludo. pon. in. singu. ver. procurator. ver. si procurator. Item dic verum etiā si mandatū erat ad maleficiū cōmittendum non nominando certam personam. quia ei debet notificari reuocatio cui factū fuit mandatū fm Inno. in. c. ad audientiam. de homici. & Bal. in. d. l. mandatum. ad fi. qđ no. idem est in consilio dato ad maleficiū cōmittendū. quia contraria dissuasione reuocari debet fm Inno. & Bal. vbi. §. Sic & notificatio reuocate delegatiōis fieri debet delegato fm Bal. in. l. mans

datum. vj. col. §. all. & Ang. & de. de sum. in. l. iudex datus. ff. de iudi. Et nota qđ talis notificatio reuocatiōis fieri potest per procuratorem cum speciali mō dato. vt per glo. & Bar. in. l. §. j. ff. de lib. agno. Scienti autem de necessitate fieri non debet nisi fieri deberet vt sciens aliquid faceret vel nō faceret. Item veniunt §. petitam. & ibi Bar. ff. de peti. heredi. & tenet Bar. in. l. §. ff. fo. ma. quē etiam vide in. l. quidam decedens. ff. de administ. tuto. & in. l. nomen. C. que res pign. obli. pos. quod not. Et hic sit finis huius tractatus cū laude & gloria Dei optimi maximi ac virginis intemerate matris eius. Amen.

Dylichon.

Inuid⁹ aut taceat nisi tractat honoris
Aut aliud melius suscipiat edat opus.

Quius cōmodissimi tractatus de esop. per. A. J. egregium interpretem. d. Joannem Berthachini de firmo finis imponit. Recuditurq; Lugd. per Benedictu in Wōny Anno diuine incarnationis. M. cccc. lxxij. x. m. a. s.

Regestaun.

Aa Bb A B C D E f s W 3 R
L M N O P Q R. Qēs sunt quas terni.

A. Velazquez

